

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 10 juna 2024. godine
Br. ref.: RK 2447/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI154/22

Podnosilac

Bekim Sahiti

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 518/22 Vrhovnog suda Kosova
od 8. juna 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Bekim Sahiti iz opštine Glogovac (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa sa ovlašćenjem Ekrem Agushi, advokat u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [Rev. br. 518/22] Vrhovnog suda Kosova od 8. juna 2022. godine, u vezi sa presudom [Ac.br. 1023/2018] Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 4. novembra 2020. godine, u vezi sa presudom [C. br. 404/17] Osnovnog suda u Prištini - Ogranak u Lipljanu (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 20. jula 2017. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporenu odluku primio 6. jula 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6.(Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP), kao i članom 54. [Sudska Zaštita prava] Ustava, u vezi sa članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) EKLJP-a.

Pravni osnov

5. Zahtev se zasniva na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) pravilu 25 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).
6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu 15. (petnaest) dana od dana objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe navedenog Poslovnika. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno, pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, i dalje će se primenjivati u predmetima registrovanim u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ako su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 12. oktobra 2022. godine, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) primio je zahtev podnosioca zahteva.
8. Dana 26. oktobra 2022. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Safet Hoxha za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Safete Gërzhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi (članovi).
9. Dana 25. oktobra 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva.
10. Dana 25. oktobra 2022. godine, Sud je dostavio kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
11. Istog dana, Sud je obavestio Osnovni sud o registraciji zahteva i zatražio od istog da obavesti Sud o datumu kada je podnosilac zahteva primio osporeni akt.
12. Dana 9. novembra 2022. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu traženu povratnicu.

13. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi položio je zakletvu pred Predsednicom Republike Kosovo, čime je započeo svoj mandat u Sudu.
14. Dana 30. aprila 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

15. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva bio zaposlen na određeno vreme u Međunarodnom aerodromu „Limak Kosova“ A.D., sa sedištem u Prištini (u daljem tekstu: Aerodrom „Limak Kosova“), prvobitno od 4. aprila 2011. godine do 3. aprila 2014. godine.

a) Disciplinski postupak

16. Dana 3. maja 2012. godine, nadležni organi Aerodroma „Limak Kosova“ su protiv podnosioca zahteva sproveli disciplinski postupak u kome su konstatovali tešku povredu radne obaveze i shodno tome izrečena mu je disciplinska mera „prestanak radnog odnosa“.
17. Dana 7. maja 2012. godine, Aerodrom „Limak Kosova“ je odlukom [HR-2012-238/08.05.2012-PP] podnosiocu zahteva raskinuo ugovor o radu, zbog teške povrede radnih obaveza.
18. Dana 14. maja 2012. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za ponovno razmatranje odluke o prestanku radnog odnosa kojom je tražio da se odluka od 07. maja 2012. godine, kojim mu je raskinut ugovor o radu, poništi kao nezakonita i da se podnosilac zahteva vrati u radni odnos. Od Aerodroma „Limak Kosova“ nije dobio odgovor na svoj zahtev.

b) Sudski postupak

19. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je preko svog ovlašćenog zastupnika, podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini – Ogranak u Lipljanu, ističući da je na osnovu navedenog ugovora o radu zasnovan radni odnos na period od 3. aprila 2011. godine do 3. aprila 2014. godine, na poziciji X-RAY operatera, sa mesečnom bruto platom od 650 €. Podnosilac zahteva odluku [HR-2012-2038/08.05.2013-PP] od 07. maja 2012. godine o prestanku radnog odnosa smatra pravno neprihvatljivim, tražeći njegovo poništenje i vraćanje na posao sa svim pravima, od 25. maja 2012. godine. Prema mišljenju podnosioca zahteva, nedostatak odgovora od poslodavca na njegovu žalbu čini njihovu odluku pravno neprihvatljivom, navodeći da nije odraz pravilnog sprovođenja disciplinskih postupaka i odredbi ugovora o radu, kao i zakonskih odredbi. Dalje, podnosilac zahteva je tvrdio da je odluka poslodavca pravno neprihvatljiva i da stoga ne može imati pravno dejstvo, na osnovu činjenice da je osporena odluka poslodavca rezultat nesprovođenja disciplinskih postupaka i pogrešne primene zakonskih odredbi. Prema navodima podnosioca zahteva, poslodavac je bio dužan da ga obavesti uz prethodno obaveštenje od najmanje 30. dana unapred, o teškoj povredi radne obaveze, u skladu sa tačkom 5.3 ugovora o radu i odredbama člana 70. stav 1, podstavovi 1.4, 1.4.1 i 1.5 Zakona o radu. Pored toga, podnosilac zahteva je tražio naknadu za materijalnu štetu zbog gubitka mesečnih prihoda.

20. Aerodrom „Limak Kosova“ (tuženi) dostavio je odgovor na tužbu kojim je u celini osporio zahtev tužioca kao neosnovan, sa obrazloženjem da podnosilac zahteva nije uspeo da ispuni svoje radne obaveze.
21. Dana 7. marta 2014. godine, Osnovni sud je presudom [C.br. 171/12] u celini odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva sa obrazloženjem da je odluka Aerodroma „Limak Kosova“ o raskidu radnog odnosa bila u skladu sa ugovorom o radu i Zakonom o radu, kao rezultat teških povreda radnih obaveza od strane podnosioca zahteva.
22. Protiv navedene presude, u zakonskom roku, podnosilac zahteva je uložio žalbu zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz člana 182.2 tačka n) ZPP-a, navodeći da je pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešno primenjeno materijalno pravo. Predložio je da se pobijana presuda preinači u skladu sa njegovim žalbenim navodima, uz usvajanje u celini njegovog tužbenog zahteva, ili da se poništi i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.
23. Aerodrom „Limak Kosova“, u svojstvu tuženog, nije podneo odgovor na žalbu.
24. Dana 15. avgusta 2017. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac.br. 1981/2014] usvojio žalbu podnosioca zahteva i poništio presudu [C.br. 171/2012] Osnovnog suda i predmet vratio na ponovno suđenje u prvom stepenu, sa centralnim obrazloženjem da je „*Bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 182.2 tačka n) ZPP-a (na koji se sam tužilac poziva u svojim žalbenim navodima), sastoji se u tome što je izreka ove presude nerazumljiva, protivrečna sama sebi. Obrazloženje ove presude ne sadrži obrazloženje o odlučnim činjenicama i data obrazloženja su nejasna i nedovoljna, zbog čega se ista ne može ceniti i ispitati u pogledu pravične primene materijalnog prava*“.
25. Apelacioni sud je svoju odluku obrazložio, kao u nastavku:

„Prvostepeni sud je svoju odluku zasnovao na članovima 70.1.4 i 71.2 Zakona o radu, ali nigde ne pominje unutrašnje pravilnike tuženog o disciplinskom i žalbenom postupku, niti je ove akte priložio kao dokaz u spisima predmeta, koje sam tuženi navodi kako u odluci Disciplinske komisije tako i u odluci generalnog direktora tuženog, po kojoj je tužiocu izrečena disciplinska mera „prestanak radnog odnosa“ – zbog povrede radnih obaveza za koje se tereti.

Ovaj sud, kao drugostepeni sud, ocenjuje da prvostepeni sud nije mogao pravilno da dokaže ni činjenično stanje, ni da primeni materijalno pravo u ovoj pravnoj stvari, a da nije obezbedio unutrašnje normativne akte tužene, odnosno propise tuženog za disciplinski i žalbeni postupak – iz kojih bi se razumelo kakav disciplinski prekršaj predstavlja prekršaj tužioca. Da li se kvalifikuje kao lakši ili teži prekršaj. Koje su disciplinske mere predviđene za ovu vrstu prekršaja, kako je predviđeno da se vodi disciplinski postupak, uključujući i sastav disciplinske komisije. Koliko ima članova, ko može biti član.

Iz navedenih razloga, prvostepena presuda se ništi sa obavezom prvostepenog suda da u ponovnom presuđivanju predmeta postupi po primedbama datim u ovom rešenju, imajući u vidu ostale žalbene navode tužioca, kako bi otklonio gore navedene nedostatke, obezbeđujući Pravilnik tuženog za disciplinski i žalbeni postupak radi ocenjivanja da li je postupak vođen protiv tužioca vođen u skladu sa njim. Takođe, treba da naloži tužiocu da precizira svoj tužbeni zahtev o tome koju odluku tuženog želi da poništi, a koje se odnosi na prestanak radnog odnosa, jer je beskorisno da traži samo poništenje odluke direktora tuženog ignorišući odluku disciplinske komisije koja

ostaje na snazi i može proizvesti pravno dejstvo, što bi na kraju trebalo da rezultira pravičnom i zakonitom odlukom, sa jasnom i ubedljivom izrekom i obrazloženjem.“

(Postupak ponovnog suđenja)

26. Dana 20. jula 2017. godine, Osnovni sud je u ponovnom postupku kroz presudu [C. br. 404/17] odlučio, kao u nastavku:

„I. USVAJA SE precizirani tužbeni zahtev tužioca Bekima Sahitija iz Prištine kao OSNOVAN i NIŠTI se odluka tuženog o prestanku radnog odnosa br.HR-2012-238/08.05.2012-PP od. 07. maja 2012. godine, kao nezakonita i

II. OBAVEZUJE se tuženi da tužioca vrati na posao i prethodne radne obaveze kao „X-RAY operater“, sa svim pravima iz radnog odnosa počev od 07. maja 2012. godine do dana povratka na posao, kao i da mu nadoknadi materijalnu štetu zbog neostvarivanja ličnih primanja za sporni period od 28. maja 2012, do 31. oktobra 2017. godine, u iznosu od 43.788.67 €, doprinos za penzioni fond u iznosu od 4.265.30 €, doprinos za porez na zarade u iznosu od 2.596.40 €, kao i nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.682 €, a sve to u roku od 7. dana od dana dostavljanja presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.“

27. Osnovni sud je istom presudom na osnovu izvedenih dokaza obrazložio da je odluka Aerodroma „Limak Kosova“ o prestanku radnog odnosa nezakonita jer (i) odluka ne sadrži nijednu zakonsku odredbu ili normu internog akta poslodavca koji opravdava svoj osnov, i ne navodi povredu podnosioca zahteva u suprotnosti sa internim aktom; (ii) poslodavac nije, u skladu sa Zakonom o radu, obavestio podnosioca zahteva upozorenjem za prestanak radnog odnosa, kako je utvrđeno članovima 70.1.4 i 71. Zakona o radu, kršeći zakonske odredbe za period upozorenja; kao i (iii) neuspeh da ga upozori o prestanku njegovog radnog odnosa u navedenom zakonskom roku predstavlja povredu zakonskih odredbi i odluka o prestanku radnog odnosa je nezakonita u ovom slučaju.
28. Neutvrđenog datuma, Aerodrom „Limak Kosova“ je podneo žalbu Apelacionom sudu na presudu Osnovnog suda, navodeći pogrešnu primenu materijalnog prava i pogrešno utvrđeno činjenično stanje.
29. Dana 4. novembra 2020. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 1023/2018] odlučio sledeće:

„USVAJA SE žalba tuženog Međunarodnog aerodroma „Limak Kosova“, Vrelo Lipljan, PREINAČUJE SE presuda Osnovnog suda u Prištini – Ogranak u Lipljanu C.m. 404/17, od 30. januara 2018. godine, pa se presuđuje na sledeći način: „Tužbeni zahtev tužioca Bekima Sahitija iz Prištine, kojim je tražio da se poništi kao protivzakonita odluka tuženog o prestanku radnog odnosa m.HR -2012-238/08.05.2012-PP, od 07. maja 2012. godine i da se obaveže tuženi da tužioca vrati na posao i ranije dužnosti rada kao „X-RAY operater“, sa svim pravima iz radnog odnosa, uključujući naknadu zarade, penzijski trust i porez na zarade, počev od 28. maja 2012. godine pa do konačnog vraćanja na radno mesto, ODBIJA se u celini kao neosnovan“.

30. Apelacioni sud je istom presudom svoju odluku obrazložio na sledeći način:

„Na osnovu ovakvog stanja predmeta, Apelacioni sud Kosova ocenjuje da zaključak i stav prvostepenog suda u pogledu načina odlučivanja nije pravičan i zakonit, uprkos činjenici da pobijano rešenje rezultira da nije obuhvaćeno povredama odredaba parničnog postupka iz člana 182. stav 2. tačke b), g), j), k) i m) ZPP-a, o čemu ovaj sud vodi računa po službenoj dužnosti, niti drugim navodnim povredama odredaba parničnog postupka od strane podnosioca žalbe. Međutim, činjenično stanje koje je utvrdio prvostepeni sud ne odgovara u potpunosti dokazima iz spisa predmeta, te je kao posledica toga, u slučaju odlučivanja po pobijanoj presudi došlo do pogrešne primene materijalnog prava.“

[...]

Apelacioni sud ocenjuje da je tužilac propustio da potkrepi pravni osnov tužbenog zahteva, dok je u konkretnom pravnom slučaju (iz izvedenih dokaza) utvrđeno da tužilac u stvari nije izvršavao svoje radne obaveze, jer je prilikom posete menadžerskog tima zatečen kako spava tokom radnog vremena. Ovu činjenicu, kako proizilazi iz zapisnika od 03. maja 2012. godine, sam tužilac je potvrdio tokom disciplinskog postupka koji je vodio tuženi. Apelacioni sud u smislu ovih nalaza dolazi do zaključka da je pravičan nalaz tuženog da je tužilac ugrozio bezbednost putnika i aerodroma, ozbiljno kršeći radne obaveze koje su deo teških slučajeva nedoličnog ponašanja zaposlenog. Shodno tome, zbog neispunjavanja radnih obaveza i radnih odgovornosti iz Nacionalnog programa bezbednosti civilnog vazduhoplovstva i Programa bezbednosti vazduhoplovstva i aerodroma, tuženi je tužiocu sa pravom raskinuo ugovor o radu bez prethodnog obaveštenja, koji je način raskida ugovora o radu u skladu sa članom 5.3 ugovora od 02. aprila 2011. godine, zaključenog između parničara.“

Štaviše, Apelacioni sud je ocenio da navodi iz tužbe da tuženi nije poštovao zakonske rokove za raskid ugovora o radu, predstavljaju formalno-proceduralne navode i nemaju uticaja na odlučivanje u vezi sa ovim spornim pitanjem, jer je tuženi u disciplinskom postupku utvrdio da je tužilac učinio tešku povredu radne obaveze, pa je shodno tome ova okolnost stvorila tuženom pravo da tužiocu raskine ugovor o radu bez prethodne najave od 30. dana, o čemu su se saglasile parnične stranke i u ugovoru o radu od 02. aprila 2011. godine, čime su isključeni rokovi za prethodno obaveštavanje iz odredbe člana 71. Zakona o radu [...]"

31. Protiv navedene presude, u zakonskom roku, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu, navodeći pogrešnu primenu materijalnog prava i pogrešno utvrđeno činjenično stanje.
32. Dana 8. juna 2022. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 518/2021] odbio reviziju kao neosnovanu sa obrazloženjem da je Apelacioni sud pravično primenio materijalno pravo.

Navodi podnosioca zahteva

33. Podnosilac zahteva navodi da je osporena presuda doneta kršenjem njegovih osnovnih prava i sloboda, zagarantovanih članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, kao i članom 54. [Sudska Zaštita prava] Ustava, u vezi sa članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) EKLJP-a.
34. Podnosilac zahteva je pokrenuo navode u vezi sa: povredama odredaba parničnog postupka i pogrešnom primenom materijalnog prava. Podnosilac zahteva smatra da

presude Vrhovnog suda i Apelacionog suda sadrže bitne povrede odredaba podstava (n) stava (2) člana 182. ZPP-a na osnovu toga što „ožalbena presuda ne sadrži obrazloženja za odlučne činjenice, dok su izneti razlozi kontradiktorni sa sadržinom razmotrenih dokaza. To je zbog toga jer je prvostepeni sud u obrazloženju presude izneo uopštene razloge i samo formalno opisivao sadržinu osporenog akta – obaveštenje tuženog za neobnavljanje ugovora o radu“.

35. Podnosilac zahteva, u svojim navodima ističe da „ožalbena presuda ne sadrži jasne razloge u vezi sa osporenim aktom – obaveštenjem tuženog. To je iz razloga što sud pogrešno smatra obaveštenje tuženog kao odluku o neproduženju ugovora o radu ili raskid radnog odnosa i u obrazloženju presude iznosi protivrečne razloge sa sadržinom ovog akta, iako je njegova sadržina veoma razumljiva iz čega proizilazi da je tužilac ovim obaveštenjem - aktom samo opomenut od strane tuženog, da mu se neće obnoviti ugovor o radu posle navedenog datuma iz razloga planiranja ljudskih resursa (dok odmah po odlasku 45. zaposlenih tuženi zapošljava nove radnike). Osporeno obaveštenje tuženog ne predstavlja rešenje za prestanak radnog odnosa zbog isteka ugovora o radu, sa obrazloženjem da je osporenim aktom tuženi samo upozorio tužioca da obnova ugovora o radu neće biti izvršena nakon 03. marta 2014. godine. Međutim, nakon isteka roka od 30. dana, tuženi nijednom pismenom odlukom nije utvrdio neobnavljanje ili raskid ugovora o radu posle datuma 03. aprila 2014. godine zbog razloga koje sud iznosi u obrazloženju ožalbene presude bez ikakvog dokaza. Osporeni akt stvara privremena pravna dejstva samo u trajanju od 30 dana, dok nedonošenje obaveštenja - upozorenja od strane poslodavca prouzrokuje samo materijalnu odgovornost za naknadu jedne mesečne zarade i ne prouzrokuje druge pravne posledice dok poslodavac ne dostavi zaposlenom odluku u pisanoj formi za prestanak radnog odnosa. Ova odluka tužiocu nikada nije dostavljena i za ovu ključnu činjenicu sud, namerno ili nenamerno, ne obrazlaže u obrazloženju presude. S obzirom da ožalbena presuda sadrži sve navedene nedostatke, iz tog razloga ovlašćeni zastupnik tužioca predlaže Vrhovnom sudu Kosova da se pobijana presuda poništi i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.“
36. Podnosilac zahteva navodi da „Iz gore iznetog proizilazi da je pravni stav prvostepenog suda potpuno pogrešan, iz razloga što je u sporovima ocene zakonitosti obaveštenja ili odluka o prestanku radnog odnosa, sud dužan da pravilno oceni njihovu zakonitost, u skladu sa ZR-om, Kolektivnim ugovorom i internim normativnim aktima tužioca. Ovi elementi, kao što je napred navedeno, nisu dokazani, dok je zaključak suda da je osporeni akt tuženog za sada zakonit, neodrživ, jer sud nema zakonska ovlašćenja da osporenim obaveštenjem tuženog da svojstvo – pravni tretman odluke o raskidu ugovora o radu, već ima zakonsko ovlašćenje da dokaže da li je u postupku razrešenja tužioca sproveden zakonski postupak za zakonito donošenje osporenog akta i da li je zakonski učinjen prestanak radnog odnosa sa zaposlenim - tužiocem.“
37. Podnosilac zahteva navodi da „Iz svih izvedenih dokaza, a posebno iz spisa tuženog, proizilazi da tuženi postupak za donošenje osporenog akta nije sproveo u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i normativnim aktima tuženog i zbog toga iz razloga ovlašćeni zastupnik tužioca smatra da akt – obaveštenje tuženog nije zakonit i predlaže veću drugostepenog suda da se ožalbena presuda preinači i tužbeni zahtev tužioca u celini usvoji kao osnovan.“
38. Podnosilac zahteva ističe da „Ovlašćeni zastupnik tužioca smatra da je, na osnovu iznetih razloga, prvostepeni sud pogrešno primenio odredbe člana 63. stava 1.3, 67. ZR i člana 1.1. ugovora o radu (ova tačka ugovora je u suprotnosti sa tačkom 6.11 ugovora) iako je sud bio u obavezi da postupi u skladu sa odredbom člana 4. stav 3 ZR, koja predviđa da se ugovor o radu može primeniti samo kada sadrži odredbe koji

utvrđuju više prava i uslove koji su povoljniji od prava i uslova utvrđenih u zakonu. Budući da ugovor o radu sadrži manje prava i teže uslove – nepovoljne za poslodavca, tužioca, to se kao takvo ne može primeniti u pogledu uzroka koji su utvrđeni ugovorom, posebno kada je u pitanju konkretan slučaj kada je neobnavljanje ugovora o radu tužiocu i još 44. zaposlenima izvršena bez ikakvog pravnog osnova.“

39. *Podnosilac zahteva takođe tvrdi da je „iznenađen pogrešnim tumačenjem odredbe člana 67. stav 1.3 ZR-a od strane suda, sa obrazloženjem da je odredbama člana 70. stav 1, podstav 1.4 i 1.5 ZR predviđeno da poslodavac može zaposlenom da raskine ugovor o radu zaposlenom uz rok upozorenja i u ozbiljnim slučajevima ponašanja zaposlenog, i da poslodavac mora da obavesti zaposlenog o njegovom razrešenju odmah nakon događaja koji je doveo do razrešenja čim poslodavac sazna za taj slučaj.“*
40. *Podnosilac zahteva navodi da se „U konkretnoj situaciji ova zakonska odredba ne može primeniti, jer tužilac nije upozoren na neobnavljanje ugovora o radu zbog teških povreda radne obaveze, već je osporeno obaveštenje doneto samo zbog uzroka i razloga koji su gore komentarisani, odnosno navodno kao rezultat planiranja ljudskih resursa po odluci preduzeća, koja, kako je više puta naglašeno, tuženi uopšte nije preduzeo, jer ga tuženi nije predstavio, a ni sud to službeno nije ni tražio.“*
41. *U vezi sa navodnim povredama Ustava i prihvatljivošću njegovog zahteva, podnosilac zahteva ocenjuje da su „... gore navedeni sudovi povredili odredbu člana 113. (7.) Ustava Republike Kosovo, kojom je predviđeno sledeće „pojedinci su ovlašćeni da izjavljuju povrede od strane organa javne vlasti ustavom zagarantovanih ličnih prava i sloboda, ali tek nakon iscrpljivanja svih zakonom utvrđenih pravnih lekova.“ U konkretnoj situaciji, tužilac – njegov ovlašćeni zastupnik je iscrpeo sva pravna sredstva koja se odnose samo na naknadu nematerijalne štete za ocenu zakonitosti obaveštenja ili odluke o raskidu radnog odnosa, kao i s obzirom na to da sudovi nemaju zakonsko ovlašćenje da obaveštenje o prestanku radnog odnosa kvalifikuju kao – pravni tretman odluke o raskidu ugovora o radu, budući da je u ovom građanskopravnom slučaju tužiocu prouzrokovano kršenje prava na novac, bez obzira na naknadu materijalne štete.“*
42. *Podnosilac zahteva navodi „Štaviše, ovakvo tumačenje je neprofesionalno i na ovaj način su teško povređena prava tužioca iz člana 31. (2) Ustava Republike Kosovo, koji garantuje da „svako uživa pravo na pravično i nepristrasno javno razmatranje u pogledu odluka o pravima i obavezama, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog suda utvrđenog zakonom.“ Član 53. ustava utvrđuje neposredno sprovođenje EKLJP-a. Nakon što podnosilac zahteva jasno precizira ustavne odredbe i svoja prava zagarantovana ustavom i Evropskom konvencijom, traži od Ustavnog suda Republike Kosovo da prihvati ovaj slučaj i razmotri u skladu sa sadržinom navodnih povreda od strane tužioca.“*
43. *U nastavku ovoga, podnosilac zahteva takođe traži od Suda da utvrdi da presuda Vrhovnog suda nije ubedljivo i činjenično obrazložila presudu Apelacionog suda.*
44. *Konačno, podnosilac zahteva traži da Sud: (i) proglasi njegov zahtev prihvatljivim; (ii) utvrdi povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a i člana 54. Ustava u vezi sa članom 13. EKLJP-a; (iii) proglasi presudu [Rev. br. 518/2021] Vrhovnog suda ništavnom, kao i presudu [Ac. br. 1023/2018] Apelacionog suda i presudu [C. br. 404/17] Osnovnog suda, kao i da docnjom naloži da ponovo presudi u vezi sa tužbenim zahtevom podnosioca zahteva.*

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakome se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*

Član 54.

[Sudska Zaštita Prava]

Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom ili zakonom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.

Evropska konvencija o ljudskim pravima

ČLAN 6.

Pravo na pravično suđenje

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama, ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se mora izreći javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, neophodno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.*
[...]

ČLAN 13.

Pravo na delotvorni pravni lek

Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred domaćim vlastima, bez obzira na to da li su povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.

POGLAVLJE VIII PRESTANAK RADNOG ODNOSA

Član 67.

Prestanak ugovora o radu prema važećem zakonu

1. *Ugovor za rad prema zakonu na snagu se prekida:*

- 1.1. u slučaju smrti zaposlenog;
- 1.2. u slučaju smrti poslodavca, kada završeni rad ili pružene usluge od strane radnika su lične prirode, tako da se ugovor ne može produžiti sa sledbenikom poslodavca;
- 1.3. istekom vreme trajanja ugovora;
- 1.4. kada zaposleni navrši šezdeset i pet (65) godina života, odnosno dob za penzionisanje;
- 1.5. na dan predaje punosnažnog rešenja o gubljenju radnih sposobnosti;
- 1.6. ukoliko zaposleni odlazi na izdržavanje kazne koja će trajati više od šest (6) meseci;
- 1.7. rešenjem nadležnog suda, rešenje koje posleduje sa prestankom radnog odnosa;
- 1.8. sa stečajem i likvidiranjem preduzeća; 1.9. u drugim slučajevima određenim važećim zakonima.

Član 70.

Prestanak ugovora o radu od strane poslodavca

1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom uz jedno vremensko upozorenje, kada:
 - 1.1. takva suspenzija je opravdana iz ekonomskih tehničkih ili organizacijskih razloga ili kada;
 - 1.2. zaposleni nije više sposoban obavljati radne dužnosti;
 - 1.3. *1.3. poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom pod navedenim okolnostima utvrđenim u podstavu 1.1 i 1.2, ako je neprikladno za poslodavca za prenos zaposlenog u drugi posao, trenirati ili kvalifikovati njega za obavljanje posao ili neki drugi posao;*
 - 1.4. *poslodavac može da raskida ugovor o radu zaposlenom u traženom periodu najave prekida u:*
 - 1.4.1. težim slučajevima lošeg ponašanja zaposlenog; i
 - 1.4.2. zbog ne zadovoljavajućeg ispunjavanja radnog obaveza;
 - 1.5. *poslodavac mora obavestiti zaposlenog o njegovom/njenom udaljenju odmah po nastupanju slučaja koji dovodi do udaljenja, ili u momentu kada je poslodavac saznao za taj slučaj;*
 - 1.6. *poslodavac može da raskine ugovor o radu zaposlenom bez prethodnog predviđenog upozorenja otkaza, tada kad:*
[...]
2. *Poslodavac može raskinuti ugovor o radu prema podstavu 1.6. stava 1. ovog člana, samo ako je zaposleni primio opis u pismenoj formi o nezadovoljavajućoj performansi, na neodređenom vremenskom periodu, u kojem zaposleni treba unaprediti sopstvenu*

performansu kao i jednu izjavu da učinak za njegovo poboljšanje će rezultirati sa otkazom sa posla bez ikakvog daljeg obaveštenja u pismenoj formi.

[...]

POGLAVLJE IX PROCEDURE ZA REALIZACIJU PRAVA IZ RADNOG ODNOSA

Član 85.

(Disciplinske mere za prekršaj radnih zadataka)

1. Za kršenje radnih zadataka zaposlenom će se izreći jedna od ovih kaznenih mera:

1.1. usmena opomena;

1.2. pismena opomena;

1.3. premeštaj na niže radno mesto;

1.4. privremene suspenzije;

1.5. prekid radnog odnosa.

2. Kaznene mere, usmena opomena, pismena opomena i snižavanje položaja, izrečiće se za prekršenje lakih radnih zadataka u skladu sa Kolektivnim Ugovorom, Internom Aktu i Ugovorom o Radu.

3. Kaznene mere, privremena suspenzija sa posla biće izrečene za teška kršenja radnih zadataka u saglasnosti sa Kolektivnim Ugovorom, Internim Aktom i Ugovorom o Radu.

Ocena prihvatljivosti zahteva

45. Sud prvo ocenjuje da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje specifikovani Zakonom i predviđeni Poslovníkom.

46. S tim u vezi, Sud se prvobitno poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Nadležnost i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

47. Sud se dalje poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.

[Individualni zahtevi]

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva“.

Član 48.

[Tačnost podneska]

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

Član 49.
[Rokovi]

Podnesak se podnosi u roku od četiri (4.) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]

48. U pogledu ispunjenosti ovih zahteva, Sud nalazi da je podnosilac zahteva ovlašćeno lice, koje osporava akt organa javne vlasti, odnosno presudu [REV. br. 518/22] Vrhovnog suda od 8. juna 2022. Godine. Isti je utvrdio prava i slobode za koje navodi da su mu povređena, iscrpeo je sva pravna sredstva propisana zakonom i podneo je zahtev u zakonom određenom roku.
49. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti utvrđene u pravilu 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika o radu. Pravilo 34 (2) Poslovnika o radu utvrđuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući i uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. Konkretnije pravilo 34. (2) predviđa:

„Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim , ako je zahtev očigledno neosnovan, kada podnosilac/ praktična zahteva nije dovoljno dokazao/ la i potkrepio/ la svoju tvrdnju.“

50. Gore pomenuto pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i Suda, omogućuje docnjom da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se vežu sa meritumom slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može zahtev proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegove osnovanosti, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je propisano u stavu (2.) pravila 34. Poslovnika o radu (vidi slučaj [KI04/21](#), sa podnositeljkom zahteva *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; vidi takođe slučaj [KI175/20](#), sa podnosiocem zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
51. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovanim“ u celini ili samo u vezi sa određenim navodom koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Ove poslednje, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu se kategorisati u četiri odvojene grupe: (i) navodi koji su kategorisani kao zahtevi „četrnog stepena“; (ii) navodi koja su kategorizovani sa „očiglednim ili evidentnim nedostatkom kršenja prava“; (iii) „nepotkrepljeni ili neopravdani“ navodi, kada je ispunjen jedan od sledeća dva podkriterijuma: a) kada podnosilac/teljka zahteva jednostavno citira jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene, osim ako se na osnovu činjenica i okolnosti slučaja jasno pojavljuje povreda Ustava i EKLJP-a (vidi slučaj ESLJP-a *Trofimchuk protiv Ukrajine*, br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi takođe *Baillard protiv Francuske*, br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac/ teljka zahteva ne iznese ili odbije da iznese materijalne dokaze, kojima bi potkrepio svoje navode (ovo se posebno odnosi na odluke sudova ili drugih unutrašnjih organa), osim slučajeva kada postoje vanredne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, kada uprava zatvora odbije da dostavi Sudu dokumenta iz dosijea dotičnog zatvorenika) ili ako sam Sud ne odluči drugačije (vidi slučaj Suda [KI166/20](#), podnosilac zahteva, *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti, od 5. januara 2021. godine, stav 43; i na kraju, (iv) „zbunjujući i nejasni“ navodi (vidi slučajeve ESLJP-a, [Kemmache protiv](#)

Francuske, br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), *Juta Mentzen protiv Litvanije*, br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i *Trofimchuk protiv Ukrajine*, prijava br. 4241/03, kategorija (iii).

52. Sud će prvo podsetiti na suštinu predmeta na koji se odnosi ovaj zahtev i relevantni navodi podnosioca zahteva, u kojoj će oceni Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagwarantovane Ustavom (vidi slučaj [KIO4/21](#), citiran iznad, stav 28.).
53. Okolnosti konkretnog slučaja se odnose na činjenicu da je podnosiocu zahteva raskinut ugovor o radu od strane Aerodroma „Limak Kosova“ zbog teških povreda radnih obaveza. Podnosilac zahteva se ponovo obratio Aerodromu „Limak Kosova“ sa zahtevom da se ponovo razmotri odluka o raskidu radnog odnosa, na šta nije dobio odgovor, i obratio se Osnovnom sudu tužbom protiv Aerodroma „Limak Kosova“, gde je tražio poništenje odluke tuženog o raskidu radnog odnosa sa zahtevom da se vrati na isto radno mesto i da mu se nadoknadi šteta prouzrokovana prestankom radnog odnosa. Osnovni sud je odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu, gde je ovaj usvojio žalbu podnosioca zahteva i poništio presudu [C.br. 171/2012] Osnovnog suda i predmet vratio na ponovno suđenje u prvom stepenu. U ponovnom postupku, Osnovni sud je presudom [C. br. 404/17] od 20. jula 2017. godine, poništio odluku Aerodroma „Limak Kosova“ o raskidu radnog odnosa, obavezujući potonjeg da vrati na posao podnosioca zahteva i naknadi mu materijalnu štetu i troškove parničnog postupka. Takođe, Osnovni sud je ocenio da je odlukom Aerodroma „Limak Kosova“ o prestanku radnog odnosa došlo do povrede zakonskih odredbi Zakona o radu na štetu podnosioca zahteva. Nakon žalbe Aerodroma „Limak Kosova“, Apelacioni sud je, na osnovu izvedenih dokaza, preinačio odluku Osnovnog suda i odbio zahtev podnosioca zahteva, ocenivši da nije izvršio svoje radne obaveze. Ovu odluku je potvrdio i Vrhovni sud, koji je odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva za pogrešnu primenu materijalnog prava.
54. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je osporena presuda doneta kršenjem njegovih osnovnih prava i sloboda, zagwarantovanih članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a i članom 54. [Sudska Zaštita prava] Ustava, u vezi sa članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) EKLJP-a.

i. Što se tiče navoda o povredi člana 31. Ustava , u vezi sa članom 6. EKLJP-a

55. Sud primećuje da suština žalbe podnosioca zahteva leži u navodu da su redovni sudovi povredili član 31. Ustava, jer su svoje odluke zasnovali na pogrešnim zakonskim odredbama, obrazlažući da je „iznenađen pogrešnim tumačenjem odredbe člana 67. stav 1.3 ZR-a od strane suda, sa obrazloženjem da je odredbama člana 70. stav 1, podstav 1.4 i 1.5 ZR predviđeno da poslodavac može zaposlenom da raskine ugovor o radu zaposlenom uz rok upozorenja i u ozbiljnim slučajevima ponašanja zaposlenog, i da poslodavac mora da obavesti zaposlenog o njegovom razrešenju odmah nakon događaja koji je doveo do razrešenja čim poslodavac sazna za taj slučaj.“
56. Sud dalje primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da su Apelacioni sud i Vrhovni sud dali pogrešnu pravnu ocenu, navodeći da obaveštenje tuženog o raskidu ugovora o radu nije pratilo zakonske postupke i da nije u skladu sa Zakonom o radu, kolektivnim ugovorom i internim normativnim aktima Aerodroma „Limak Kosova“. U tom smislu, podnosilac zahteva navodi da sudovi nemaju zakonska ovlašćenja da ocenjuju osporeni akt, već samo moraju da potvrde sprovođenje zakonskih postupaka prilikom donošenja odluke

o raskidu ugovora. Podnosilac zahteva takođe navodi da su sudovi pogrešili u primeni zakonskih i ugovornih odredbi, izražavajući uverenje da se ugovor o radu u ovom slučaju ne može primeniti bez pravnog osnova, uključujući i povredu prava podnosioca zahteva.

57. Sud primećuje da se suština tužbenih navoda podnosioca zahteva odnosi na pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešno tumačenje važećih zakona od strane redovnih sudova, odnosno članova 63, 67. i 70.4 Zakona o radu, kao i člana 182. Zakona o parničnom postupku (ZPP).
58. Sud primećuje da podnosilac zahteva u suštini osporava pravno tumačenje redovnih sudova člana 67. tačka 1.3 Zakona o radu, argumentirajući da uslovi za raskid ugovora o radu prethode u odredbama člana 70. stav 1, podstavovima 1.4 i 1.5. Zakona o radu. Podnosilac zahteva ističe da se u konkretnom slučaju zakonska odredba ne primenjuje jer ga poslodavac nije obavestio o neobnavljanju ugovora zbog teških povreda radnih obaveza.
59. S tim u vezi, Sud je, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i uzimajući u obzir njene karakteristike, utvrđene u EKLJP-u, kao i princip supsidijarnosti i doktrinu četvrtog stepena, stalno naglašavao razliku između „ustavnosti“ i „zakonitosti“ i naglašavao je da nije njegova dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili pogrešnom tumačenju i pogrešnoj primeni zakona, za koje se tvrdi da su ih počinili redovni sudovi, osim i u meri u kojoj takve greške mogu narušiti prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda [KI179/18](#), podnositeljka zahteva *Belgjyzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68.; [KI49/19](#) podnosilac zahteva *Akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport A.D., „Adem Jashari“*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47.; [KI56/17](#), podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35.; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), podnosioci zahteva *Basri Deva, Afërdita Deva* i *Društvo sa ograničenom odgovornošću „Barbas“*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta, 2019. godine, stav 60., i nedavni slučaj [KI76/21](#), podnosilac zahteva *Qemajl Babuni*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. novembra 2021. godine, stav 34).
60. Sud je takođe više puta naglašavao da nije uloga ovog suda da preispituje nalaze redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da ne može da ocenjuje sam zakon koji je doveo do toga da redovni sud donese odluku umesto druge odluke. Da je drugačije, Sud bi delovao kao Sud „četvrtog stepena“, što bi rezultiralo prekoračenjem granica utvrđenih u njegovoj nadležnosti. (vidi, u ovom kontekstu, slučaj ESLJP-a, [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28. i korišćene reference u njoj; i vidi takođe slučajeve Suda, [KI49/19](#), citirano gore, stav 48.; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), citirano gore, stav 61, i nedavni slučaj [KI76/21](#), podnosilac zahteva *Qemajl Babuni*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. novembra 2021. godine, stav 35.).
61. Sud podseća da podnosilac zahteva u suštini navodi da su odluke koje su protiv njega doneli redovni sudovi u suprotnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, budući da su isti propustili da ocene odluku [HR-2012-238/08.05.2012-PP] Aerodroma „Limak Kosova“ od 7. maja 2021. godine, za prestanak radnog odnosa kao nezakonitu sa relevantnim odredbama Zakona o radu, njegov ugovor i interne normative akte Aerodroma „Limak Kosova“, u svetlu nepoštovanja roka za obaveštenje o prestanku radnog odnosa.
62. Sud primećuje da su redovni sudovi detaljno obrazložili na osnovu kojih dokaza i na osnovu kojih materijalnih odredbi su doneli relevantne presude, odgovorivši na navode

podnosioca zahteva u vezi sa pogrešnim utvrđivanjem činjeničnog stanja i pogrešnom primenom materijalnog prava.

63. U tom aspektu, Apelacioni sud je u odgovoru na navode podnosioca zahteva ocenio da „... navodi iz tužbe da tuženi nije poštovao zakonske rokove za raskid ugovora o radu, predstavljaju formalno-proceduralne navode i nemaju uticaja na odlučivanje u vezi sa ovim spornim pitanjem, jer je tuženi u disciplinskom postupku utvrdio da je tužilac učinio tešku povredu radne obaveze, pa je shodno tome ova okolnost stvorila tuženom pravo da tužiocu raskine ugovor o radu bez prethodne najave od 30. dana, o čemu su se saglasile parnične stranke i u ugovoru o radu od 02. aprila 2011. godine, čime su isključeni rokovi za prethodno obaveštavanje iz odredbe člana 71. Zakona o radu.“
64. Pored toga, Apelacioni sud je obrazložio i da „... odluka tužene o prekidu ugovora o radu ima punu podršku u odredbi člana 85.2 Zakona o radu, odnosno u internim aktima tuženog [...]“
65. Sud primećuje da je Apelacioni sud, pozivajući se na činjenično stanje okolnosti konkretnog slučaja, takođe naglasio da „Apelacioni sud u smislu ovih nalaza dolazi do zaključka da je pravičan nalaz tuženog da je tužilac ugrozio bezbednost putnika i aerodroma, ozbiljno kršeći radne obaveze koje su deo teških slučajeva nedoličnog ponašanja zaposlenog. Shodno tome, zbog neispunjavanja radnih obaveza i radnih odgovornosti iz Nacionalnog programa bezbednosti civilnog vazduhoplovstva i Programa bezbednosti vazduhoplovstva i aerodroma, tuženi je tužiocu sa pravom raskinuo ugovor o radu bez prethodnog obaveštenja, koji je način raskida ugovora o radu u skladu sa članom 5.3 ugovora od 02. aprila 2011. godine, zaključenog između parničara.“
66. Takođe, Sud primećuje da je Vrhovni sud presudom [Rev. br. 518/2021] od 08. juna 2022.godine, osvrćući se na navode podnosioca zahteva, istakao sledeće „U navedenom kontekstu, prema odredbi člana 5.3 Ugovora o radu, od 02. aprila 2011.godine, zaključenog između parničnih strana, predviđeno je da „Preduzeće može zaposlenom raskinuti ugovor o radu bez prethodne najave od 30. kalendarskih dana, u težim slučajevima lošeg ponašanja zaposlenog; i zbog nezadovoljavajućeg ispunjavanja radnih obaveza.“ Takođe, odredbom člana 70.4 Zakona o radu, predviđeno je da „Kolektivni ugovori ili interni akti poslodavca mogu precizirati vrste lošeg ponašanja ili povrede obaveza koje uzrokuju da zaposleni podlegne raskidu ugovora o radu bez perioda upozorenja, bilo nakon jednog slučaja ili nakon ponovljenih povreda“, kao što je i dokazano u konkretnom parničnom predmetu i optuženi je u vezi sa ovim slučajem postupio u skladu sa odredbama člana 70.4 i člana 85.3 Zakona o radu. Stoga, odavde Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo, dok je drugostepeni sud, iz gore navedenih razloga, preinačio presudu prvostepenog suda, kao što je gore navedeno, i doneo pravičnu i zakonitu odluku. Stoga ne stoje ni izjave revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava.“
67. Stoga, kao što se može primetiti iz prethodnog obrazloženja, Sud primećuje da su Apelacioni sud i Vrhovni sud razmotrili navode podnosioca zahteva i objasnili da (i) je podnosilac zahteva prvobitno prošao kroz disciplinski postupak u kojem je utvrđeno da je podnosilac zahteva počinio tešku povredu radnih obaveza; (ii) neispunjavanje radnih obaveza predstavilo je okolnost za raskid ugovora o radu bez prethodne najave od 30 dana; (iii) postupak za raskid ugovora o radu bio je u skladu sa članom 5.3 Ugovora o radu, kojim je utvrđeno da poslodavac ima pravo da raskine ugovor bez upozorenja ako se zaposleni loše ponaša ili ne ispunjava radne obaveze, odnosno u skladu sa članom

70.4 Zakona o radu koji dozvoljava raskid ugovora bez obaveštenja ako je to utvrđeno Kolektivnim ugovorima ili internim aktima.

68. Sud primećuje da podnosilac zahteva naglašava navod o nedostatku upozorenja za raskid radnog odnosa od strane Aerodroma „Limak Kosova“.
69. U ovom kontekstu, Podnosilac zahteva tvrdi da je „iznenađen pogrešnim tumačenjem odredbe člana 67. stav 1.3 ZR-a od strane suda, sa obrazloženjem da je odredbama člana 70. stav 1, podstav 1.4 i 1.5 ZR-a predviđeno da poslodavac može zaposlenom da raskine ugovor o radu uz rok upozorenja i u ozbiljnim slučajevima ponašanja zaposlenog, i da poslodavac mora da obavesti zaposlenog o njegovom razrešenju odmah nakon događaja koji je doveo do razrešenja čim poslodavac sazna za taj slučaj.“
70. U ovom pogledu, Sud primećuje da su i Apelacioni i Vrhovni sud potvrdili zakonitost raskida ugovora o radu zbog neispunjavanja radnih obaveza i lošeg ponašanja zaposlenog, u skladu sa zakonskim odredbama Ugovora o radu i Zakona o radu, odnosno stava 4. člana 70. Zakona o radu.
71. S tim u vezi, Sud će se pozvati preciznije na stav 4 člana 70. [Prestanak ugovora o radu od strane poslodavca] Zakona o radu, koji utvrđuje sledeće: „Kolektivni ugovori ili interni akti poslodavca mogu precizirati vrste lošeg ponašanja ili povrede obaveza koje uzrokuju da zaposleni podlegne raskidu ugovora o radu bez perioda upozorenja, bilo nakon jednog slučaja ili nakon ponovljenih povreda“.
72. Sud dalje smatra da podnosilac zahteva nije dokazao da su postupci u Apelacionom i Vrhovnom sudu bili nepravični ili proizvoljni, ili da su mu povređena osnovna prava i slobode zagarantovana Ustavom usled pogrešnog tumačenja proceduralnog ili materijalnog prava, odnosno Zakona o radu. Sud ponavlja da je tumačenje zakona dužnost redovnih sudova i da je pitanje zakonitosti. (Vidi slučaj [KI63/16](#), podnosilac zahteva *Astrit Pira*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. avgusta 2016. godine, stav 44. i vidi takođe slučaj [KI150/15](#); [KI161/15](#); [KI162/15](#); [KI14/16](#); [KI19/16](#); [KI60/16](#) i [KI64/16](#), podnosioci zahteva *Arben Gjukaj*, *Hysni Hoxha*, *Driton Pruthi*, *Milazim Lushtaku*, *Esat Tahiri*, *Azem Duraku* i *Sami Lushtaku*, rešenje o neprihvatljivosti od 15. novembra 2016. godine, stav 62).
73. Sud ističe da u okolnostima konkretnog slučaja, podnosilac zahteva povodom navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, kao rezultat pogrešnog tumačenja zakona, ni na koji način ne podržava niti argumentuje pred Sudom, kako je ovo tumačenje primenljivog zakona od strane redovnih sudova moglo biti „očigledno proizvoljno“, što je rezultiralo na „proizvoljne zaključke“ ili „očigledno nerazumne“ za podnosioca zahteva, ili kako postupci pred redovnim sudovima u njihovoj celini, možda nisu bili pravični ili čak i proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da su redovni sudovi uzeli u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, navode podnosioca zahteva, i da su iste jasno obrazložili (vidi slučajeve Suda [KI64/20](#), podnosilac zahteva *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. avgusta 2020. godine, stav 41; i [KI22/19](#), citiran iznad, stav 43).
74. Iz gore iznetog, Sud nalazi da je podnosilac zahteva imao priliku da iskoristi kontradiktorni postupak i da je imao priliku da iznese tvrdnje i dokaze koje je smatrao važnima za svoj slučaj u različitim fazama postupka; imao je priliku da se efikasno suprotstavi tvrdnjama i dokazima koje je iznela suprotna strana; redovni sudovi su saslušali i ispitali sve njihove tvrdnje, koje su, objektivno gledano, bile od značaja za rešavanje slučaja, te da su detaljno izneti činjenični i pravni razlozi pobijane odluke, a

samim tim je i postupak u celini bio pravičan (vidi *mutatis mutandis*, presuda ESLJP-a od 21. januara 1999. godine. [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, stavovi 29 i 30; vidi takođe slučaj Suda [KI22/19](#), podnosilac zahteva *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42).

75. Sud takođe primećuje da je podnosilac zahteva u podnetom zahtevu identifikovao 4. (četiri) konkretne odluke Vrhovnog suda kako bi potkrepio svoj navod o divergenciji u tumačenju zakona u odnosu na odredbe Zakona o radu u okolnostima njegovog slučaj.
76. U kontekstu ovih odluka Vrhovnog suda, koje uključuju presude [Rev. br. 220/2018] od 4. jula 2018. godine, [Rev. 10/2018] od 16. oktobra 2018. godine, [Rev. br. 16 /2019] od 7. jula 2019. godine i [Rev. br. 353/2020] od 2. novembra 2020. godine, jasno se primećuje da se ove odluke uglavnom fokusiraju na zahteve za reviziju protiv odluka nižestepeni sudova. Ove presude se uglavnom odnose na zahteve za reviziju protiv odluka nižestepeni sudova, koje su pojedinci podneli u vezi sa glavnim zahtevom koji su oni izneli u njihovoj tužbi, naročito prilikom obaveštenja o otkazu od strane poslodavca o prekidu ugovora o radu. Vrhovni sud, u slučajevima kada je usvojio reviziju, učinio to na osnovu konstatacije da poslodavac nije uspeo da dokazuje zakonitost obaveštenja o prekidu radnog odnosa i nije sledio interne procedure kako bi opravdao prekid radnog odnosa, kao i poslodavac nije uspeo da potkrepljuje svoje tvrdnje o neispunjenju radnih zadataka od strane zaposlenih.
77. Sud ocenjuje da ne može da spekulise o ustavnosti postupaka koji se vode u redovnim sudovima protiv drugih podnosilaca zahteva, posebno kada se ima u vidu da su u slučaju podnosioca zahteva data detaljna i obrazložena objašnjenja o primenljivosti zakona u okolnostima slučaja podnosioca zahteva. Da bi ocenio pravilnost donošenja odluke protiv podnosioca zahteva naspram drugih podnosilaca u drugim postupcima i slučajevima, Sudu su potrebni „*razlozi sa težinom*“ (*weighty reasons*), koji nedostaju u okolnostima konkretnog slučaja (vidi slučaj Suda [KI107/22](#), podnosilac zahteva *Valdet Avdiu*, citiran iznad, stav 44).
78. U ovom aspektu, Sud ističe da njegova uloga ne uključuje analizu slučajeva samo na osnovu poređenja drugih sudskih odluka redovnih sudova. Ovu ocenu potvrđuje oslanjajući se na praksu EKLJP-a za očuvanje nezavisnosti redovnih sudova i potrebu da se poštuju ovlašćenja u vršenju njihovih dužnosti, aspekt koji je važan za vršenje nadležnosti redovnih sudova i za izvršenje njihovih ovlašćenja.
79. Sud, uzimajući u obzir elaboraciju gore navedenih slučajeva nalazi da u okolnostima ovog konkretnog slučaja nisu ispunjena kriterijuma ESLJP-a, u vezi sa ocenom da li je nedostatak konzistentnosti, odnosno divergencije u sudskoj praksi dovelo do povrede prava i sloboda na pravično i nepristrasno suđenje.
80. Sud ponavlja da je pitanje primene i tumačenja zakona u diskreciji i presuđivanju redovnih sudova, te da kao takvi sami po sebi nisu u suprotnosti sa pravom na pravično i nepristrasno suđenje, osim ako se ne ispostavi da postoji flagrantno kršenje osnovnih ljudskih prava i sloboda, što se očigledno nije dogodilo u slučaju koji se razmatra.
81. Sud ponavlja da nije njegova dužnost, po Ustavu, da postupa kao Apelacioni, ili sud četvrtog stepena, u pogledu odluka koje donose redovni sudovi. Dužnost redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, [García Ruiz protiv Španije, zahtev br. 30544/96](#), presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28).

82. S tim u vezi, Sud ocenjuje da su redovni sudovi detaljno obrazložili navode podnosioca zahteva, pri čemu je na osnovu iznetih dokaza utvrđeno da navodi podnosioca zahteva ne stoje, i u ovom slučaju isti su proglašeni neosnovanim. Kao što je navedeno, Sud ističe da podnosilac zahteva nije uspeo da svoje navode o povredi Ustavom zagaranovanih prava podigne na nivo ustavnosti.
83. Stoga, u ovim okolnostima, Sud, oslanjajući se na standarde uspostavljene u njegovoj sudskoj praksi u sličnim slučajevima i sudskoj praksi ESLJP-a, nalazi da ovaj navod podnosioca zahteva spada u treću kategoriju (i), navodi „četrtoeg stepena“. Stoga ih Sud, kao takve, na ustavnim osnovama, proglašava jasno neosnovanim i samim tim neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 34. (2) Poslovnika o radu.

ii. U vezi sa drugim navodima

84. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva takođe navodi da osporena presuda Vrhovnog suda krši njegova prava zagaranovana članom 54. Ustava i članom 13 EKLJP-a. Međutim, podnosilac zahteva samo pominje relevantne članove, ali ne obrazlaže dalje kako i zašto je došlo do njihove povrede. Sud podseća da je više puta isticao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se izgradi utemeljena tvrdnja za kršenje Ustava. Kada se navode ovakve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da daju obrazložene tvrdnje i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Ustavnog suda [KI187/18](#) i [KI 11/19](#), podnosilac zahteva *Muhamet Idrizi*, rešenje o neprihvatljivosti, od 29. jula 2019. godine, stav 73; [KI125/19](#) podnosilac *Ismajl Bajgora*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63; i skorašnji slučaj [KI175/20](#), podnosilac zahteva *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti, od 26. marta 2021. godine, stavovi 79-82).
85. Sud na kraju, takođe ističe da nezadovoljstvo podnosioca zahteva sa rezultatom postupka od strane redovnih sudova samo po sebi ne može da podstakne argumentovani navod o kršenju osnovnih prava i sloboda zagaranovanih Ustavom (vidi slučaj ESLJP-a, [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, br. 5503/02](#), presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
86. Stoga, Sud nalazi da u vezi sa navodima podnosioca zahteva o povredi prava zagaranovanih ovim članovima Ustava, zahtev treba da se proglasi očigledno neosnovanim, jer su ovi navodi kvalifikovani kao navodi koji pripadaju kategoriji (iii), „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ navodi, jer podnosilac zahteva jednostavno samo pominje ove odredbe Ustava, ne objašnjavajući kako su one prekršene.

Zaključak

87. Kao sažetak, uzimajući u obzir sve gore navedena elaborisanja i konstatacije, Sud zaključuje da su: (I) navodi podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagaranovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a (i) navodi koji se kategorišu kao navodi „četrtoeg stepena“ i kao takvi, po ustavnim osnovama ovi navodi su očigledno neosnovani; (II) navodi o povredi člana 54. Ustava i člana 13. EKLJP-a, spadaju u treću kategoriju (iii) podkategoriju (a) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda. Stoga, kao takvi, po ustavnim osnovama, ovi navodi se proglašavaju očigledno neosnovanim.

88. Shodno tome, zahtev u celini, u skladu sa pravilom 34. (2) Poslovnika o radu, treba se proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 48. Zakona i u skladu sa pravilima 34. (2) i 48. (b) Poslovnika o radu, dana 30. aprila 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani